

Pilot vrije openingstijden horeca Deventer binnenstad 2016

Inleiding

Vanuit de Deventer horeca is de wens uitgesproken voor meer flexibiliteit en vrij ondernemerschap. In het bestuursakkoord 2014-2018 is opgenomen dat er een onderzoek zou worden uitgevoerd naar de mogelijkheden van verruiming van de openingstijden voor de horeca, in relatie tot veiligheid en overlast. Daarnaast is het huidige horecabeleid geëvalueerd en wordt het op onderdelen geactualiseerd. Het onderzoek naar de mogelijkheden van verruiming van de openingstijden past in dit kader met onderhavig voorstel als uitkomst.

Een werkgroep bestaande uit horecaondernemers, een vertegenwoordiger van KHN, een adviseur van de politie van het team IJsselland Zuid en adviseurs vanuit de gemeente is aan de slag gegaan om de wensen en mogelijkheden te onderzoeken.

Ondernemersenquête

De wereld om ons heen verandert constant. Om Deventer een bruisende en boeiende stad te laten zijn, die aantrekkelijk is voor de bewoners en de bezoekers, is het van belang om mee te bewegen met de wereld om ons heen. Het economisch belang van de horecaondernemer is groot en hij is er bij gebaat dat de stad boeit zodat er voldoende bezoekers naar de stad komen.

Vanuit de horecaondernemers komen steeds meer signalen dat de openingstijden in de gemeente Deventer vaak te beperkt zijn en het systeem van ontheffingen niet flexibel genoeg is. Daarnaast betaalt de horecaondernemer nu kosten voor een ontheffing en dit is in het kader van administratieve lastenverlichting en de huidige economische situatie niet wenselijk. Door te onderzoeken of de signalen ook daadwerkelijk gedragen worden door de horecaondernemers heeft KHN in samenwerking met de gemeente en de politie vanuit de werkgroep openingstijden een enquête uitgezet naar zowel haar leden als naar de niet leden van KHN. Van 165 verstuurdde enquêtes naar commerciële horecabedrijven in de gehele gemeente Deventer zijn er 33 (20%) ingevuld geretourneerd. De conclusie is dat er zeker behoefte is aan het los laten van de sluitingstijden zeker bij de natte horeca in de binnenstad van Deventer.

Horecaondernemers hebben een gezond eigen belang en een eigen verantwoordelijkheid. Zij investeren onder andere in veiligheid in de zaak ten behoeve van hun gasten, hun personeel en ten behoeve van hen zelf. Om tevens de overlast op straat te verminderen bij het gelijktijdig vertrekken van gasten blijkt het loslaten van sluitingstijden al een effectief middel in diverse gemeenten (bijv. Hogeveen, Groningen, Kampen, Steenwijkerland). Vrije openingstijden betekent nooit dat alle bedrijven 24/7 open zullen zijn. In de praktijk zijn flexibiliteit en vrij ondernemerschap voor de horecaondernemer essentieel.

Onderzoek naar sluitingstijdenregimes

Een goed sluitingstijdenbeleid voor de horeca is essentieel voor een aantrekkelijk uitgaansleven. Het biedt aanknopingspunten voor het beïnvloeden van uitgaansgedrag. Door de openingstijden te verruimen of juist te beperken worden handvatten geboden om overlast en agressie te beperken, jongeren te verleiden vroeger uit te gaan, minder alcohol te drinken en het publiek meer verspreid over de avond naar huis te laten gaan. Maar wat maakt een goed sluitingstijdenbeleid?

Hier zijn door de jaren heen diverse onderzoeken naar gedaan. Het Centrum Veilig en Gezond Uitgaan (CVGU: een samenwerking tussen het Centrum Criminaliteitspreventie Veiligheid en het Trimbos Instituut) heeft geconstateerd dat een grote variëteit is aan sluitingstijdenregimes waarvan er drie nader zijn toegelicht:

1. Verruiming van openingstijden:

De sluitingstijden van horeca worden verruimd of zelfs helemaal vrijgegeven. Gemeenten willen bereiken dat jongeren verspreid over de nacht naar huis gaan en daardoor voor minder overlast zorgen. Soms verruimen gemeenten de sluitingstijden in het kader van alcoholmatiging; op die manier wil men binge drinken (het drinken van grote hoeveelheden alcohol in één keer) rond sluitingstijd tegengaan.

2. Regulering van de toegangstijden

de uiterste toegangstijden worden vervroegd (toegangsstop). Een paar uur voor sluitingstijd worden geen nieuwe bezoekers meer toegelaten. Het doel is jongeren vroeger uit te laten gaan. Daarnaast verwacht men dat jongeren minder alcohol drinken en verspreid over de avond naar huis gaan.

3. Vervroegde sluitingstijden

de tijd dat de horeca open is, wordt verkort door de sluitingstijden te vervroegen. Met dit regime verwacht men dat er later op de avond minder overlast is en dat alcoholgebruik wordt gematigd.

Op basis van het beschikbare onderzoek is niet duidelijk welk sluitingstijdenregime in Nederland het meest gunstig is.

Wat betreft het **alcoholgebruik** blijkt uit internationaal onderzoek dat verruimde openingstijden vaak voor meer alcoholconsumptie zorgen. Uit een onderzoek van Intraval uit 2002 naar sluitingstijdenregimes blijkt dat gemeenten die hun sluitingstijdenregime voor 2002 hadden gewijzigd, zagen in de praktijk geen effect op alcoholgebruik.

Wat betreft de **veiligheid**, blijkt verruiming van de openingstijden in het buitenland meestal voor meer overlast en agressie te zorgen; vervroegde sluitingstijden leveren minder incidenten op. In Nederland lijkt deze conclusie niet op te gaan; gemeenten met vrije sluitingstijden zijn het meest positief over het effect op veiligheid. Recent heeft de kwaliteitskring veilig uitgaan in Gouda geconcludeerd dat uitgaan in Gouda veiliger is geworden door het instellen van vrije sluitingstijden in combinatie met een convenant.

Uitwerking pilot vrije openingstijden

Besluit 1:

Overwegende dat de burgemeester op basis van zijn bevoegdheid in de Algemene Plaatselijke Verordening Deventer 2013, kan besluiten tot het verlenen van ontheffing van het verbod voor horeca-inrichtingen om tussen 01.00 en 07.00 geopend te zijn (art. 2:29 lid 3;

In de periode van 1 mei 2016 tot 1 mei 2017 een pilot te starten met vrije openingsuren voor horecagelegenheden in de binnenstad van Deventer, met uitzondering van de straten met overwegend een woonfunctie en inclusief het Havenkwartier (zie kaart in bijlage). Gedurende de pilot kan de burgemeester, na aanmelding en onder voorwaarden, ontheffing te verlenen om op zaterdag (= vrijdagnacht), op zondag (= zaterdagnacht) en op de vastgestelde feestdagen vrije openingstijden te hanteren. Voor de Zondag- t/m Donderdagnacht geldt een maximale openingstijd tot 04.00 uur.

Overwegingen:

- Met dit besluit wordt tegemoet gekomen aan de horeca, het economisch tij en veranderde uitgaanspatronen.
- De binnenstad van Deventer heeft altijd een bredere functie gehad dan alleen wonen. Toevoeging van het Havenkwartier aan het pilotgebied past bij de doelstellingen van het gebied.
- De pilot met vrije openingsuren wordt beperkt tot vrijdag- en zaterdagnacht omdat hierna in principe vrije dagen volgen, dus minder impact op dag-/nachtritme en bijvoorbeeld school/studie/werk (op maandag) van stappers en omwonenden. Daarnaast worden een aantal vooraf vastgestelde feestdagen toegevoegd aan de pilot.
- Uit bestaand onderzoek over effecten van verruiming of vervroeging van sluitingstijden blijkt dat het niet in het algemeen te concluderen is wat de effecten van verruiming dan wel vervroeging zijn. De effecten en ervaringen lijken per gemeente verschillend. Ze zijn afhankelijk van flankerende uitgaansmaatregelen, ligging/structuur van een horecagebied en dergelijke. Ook worden effecten vanuit verschillende gezichtspunten anders beoordeeld. Daarom is het goed om met de wijziging in de vorm van een pilot te experimenteren alvorens definitieve wijzigingen te overwegen omdat toch moeilijk valt te zeggen wat de effecten zijn.
- Om de effecten zo goed mogelijk te kunnen monitoren dienen deelnemende ondernemers zich vooraf de pilot aan te melden. Op deze wijze is vooraf bekend welke ondernemers hier gebruik van wensen te maken zodat de inzet van politie en toezicht hierop kunnen worden afgestemd.

Besluit 2:

Als voorwaarden voor het toekennen van de ontheffing aan horecagelegenheden wordt gehanteerd:

- a. dat betreffende exploitant een toelatingsbeleid en huisregels hanteert;
- b. dat deze deelneemt aan het systeem van Collectieve Horeca Ontzeggingen;
- c. en dat er vanaf 01.00 uur gecertificeerde portiers aan de deur staan*

*Voor horecagelegenheden met een capaciteit kleiner dan 100 bezoekers en/of een vloeroppervlak kleiner dan 50m² kan dispensatie worden verleend van de portiersverplichting.

Overwegingen:

- Deze voorwaarden zorgen dat mogelijke overlast en verstoring van de openbare orde beheersbaar blijven.
- De hierboven genoemde voorwaarden passen binnen de samenwerking binnen het KVVU en het op 22 september 2011 getekende protocol collectieve horecaontzeggingen gemeente Deventer

Besluit 3:

Gedurende de pilot-periode worden geen andere (incidentele) ontheffingen sluitingsuur verleend aan de horeca in het betreffende gebied.

Overwegingen

- De burgemeester kan in het kader van een zeer bijzondere, eenmalige gelegenheden die verband houden met het horecabedrijf of met de exploitant. ontheffing van sluitingstijden toekennen. Hiervan is door enkele gelegenheden in het centrum gebruik gemaakt afgelopen jaren, zodat men meer tijd had een binnen-evenement te organiseren. Met de verruimde mogelijkheden ieder weekend in de pilot wordt al zoveel meer exploitatie mogelijk dat deze incidentele ontheffingen aan de horeca tijdens en in het gebied van de pilot niet meer verleend worden.

Besluit 4:

De effecten worden gemonitord met de cijfers van het horecateam politie oost Nederland, team IJsselland Zuid en tussentijds via het Horeca Beleidsoverleg (HBO), het Operationeel Overleg Horeca (OOH) en een in te stellen bewonerspanel.

Besluit 5:

De feestdagen waarvoor de vrije openingsuren gelden gedurende de pilotperiode worden vastgesteld

- op:
- Nieuwjaarsnacht
 - (avond van) Goede Vrijdag
 - 1e Paasdag
 - Koningsnacht
 - Bevrijdingsdag (wanneer nationale feestdag)
 - Hemelvaartsdag
 - 1^e Pinksterdag
 - Kerstavond
 - 1e & 2e Kerstdag
 - Suikerfeest
 - Carnavalsmaandag

Doelstellingen en Evaluatie

De doelstellingen van de pilot zijn als volgt te omschrijven

- vergroten tevredenheid ondernemers
- vergroten tevredenheid bewoners
- vergroten tevredenheid bezoekers uitgaansgebied
- reductie van het aantal incidenten
- inzet politie (blijft minimaal gelijk aan huidige situatie of wordt minder)
- monitoring gevolgen voor alcoholconsumptie (in afstemming met Tactus en GGD)

De evaluatie van de pilot zal zich primair richten op de monitoring van de doelstellingen. De effecten van de pilot zullen gedurende de pilot een vast agendapunt zijn op zowel het HBO als het OOH. Daarnaast wordt voorgesteld om een bewonerspanel samen te stellen en dit panel 2 keer te bevragen. In het op te richten bewonerspanel zullen de doelstellingen en de evaluatiepunten van de pilot voorafgaand aan de start nader worden ingevuld en geconcretiseerd zoals verzocht en toegezegd tijdens de informatieavond d.d. 3 november 2015. Op sommige aspecten zal gebruik gemaakt moeten worden van een 0 meting.

Beoogd effect en/of resultaat

1. Meer flexibiliteit voor horecaondernemers
2. Een goed functionerend uitgaansgebied

Argumenten voor het verruimen van de openingstijden

- Economisch belang voor de horecaondernemer is groot.
- Horeca gerelateerde overlast op straat vermindert bij loslaten sluitingstijden.
- Boeiende binnenstad en leefbaarheid van de binnenstad.
- Deregulering.
- Gasten gaan elders uit waar men wel langer uit mag gaan en verlaten Deventer. Dit betreft met name de jongeren.
- Verandering van de maatschappij om ons heen, Deventer gaat mee met de tijd.
- Afschaffen/verminderen van ontheffingen -> administratieve lastenverlichting.

Argumenten tegen

- Mogelijk aantasting woongenot omwonenden horecagelegenheden
- Extra uren inzet politie, toezicht en handhaving
- Mogelijk toename aantal (alcohol gerelateerde) incidenten

Financiën:

Op dit moment worden jaarlijks ca 40 jaarontheffingen sluitingsuur verleend. De leges die hiervoor in rekening worden gebracht bedragen € 189,- per jaar. In het onderhavige pilotvoorstel wordt voorgesteld om de pilot in eerste instantie alleen betrekking te laten hebben op de vrijdag, zaterdag en vast te stellen feestdagen. Voor de overige dagen wordt het huidige regime gehandhaafd. Omdat de reeds verleende jaarontheffingen betrekking hebben op meerdere dagen de de pilot behelst en de werkzaamheden hiervoor reeds zijn verleend, is ervoor gekozen om gedurende de pilot geen restitutie te verlenen. Bij de evaluatie van de pilot zal in geval van continuering van de pilot een definitief besluit moeten worden genomen ten behoeve van de leges.

Advies politie

De politie is betrokken geweest bij de totstandkoming van dit voorstel en heeft positief geadviseerd.

Vervolgstappen en procesafspraken.

1. Een bewonerspanel samenstellen voor de duur van de pilot
2. De horecaondernemers in het pilotgebied, na aanmelding, een ontheffing verlenen om op de vrijdag- en zaterdagavond vrij geopend te zijn onder de voorwaarden zoals genoemd onder de beslispuntenpunten 1 en 2 en op zondag t/m donderdag geopend te zijn tot 04.00 uur
3. De handhaving van de nieuwe openingstijden van 04.00 uur op zondag- t/m donderdagnacht in het betreffende gebied gedurende het pilotjaar uit te voeren op basis van de handhavingmatrix behorende bij deze pilot.